

саморозвитку. Вони мотивовані внутрішньою потребою у творчості та базується на загальній активності. Творчі здібності особистості спрямовані на розкриття характерних особливостей людини і є тим згустком енергії, що стимулює на творчу активність, оскільки, саме процес творчості призводить до створення нового, суспільно вагомого. Адже суспільство розвивається завдяки розвитку кожної окремої особистості.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андреев В. И. Педагогика творческого саморазвития. Инновационный курс / В. И. Андреев. – Казань, 1998. – 317 с. – (Казанский гос. ун-т.).
2. Гилфорд Д. П. Три стороны интеллекта / Д. П. Гилфорд. – М. : Прогресс, 1965. – 335 с. – (Психология мышления).
3. Гнатко М. М. Психологічна діагностика обдарованості: [метод. реком.] / М. М. Гнатко – Луцьк: ВВ МАНУ, 1996. – 45–47 с.
4. Грузенберг С. О. Психология творчества / С. О. Грузенберг - Минск, 1923. – 38 –39 с.
5. Платонов К.К. Проблемы способностей / К.К. Платонов — М. : Наука, 1972. — 310 с.
6. Рагозіна В. В. Теоретичний аспект проблеми творчих здібностей : [збірник доповідей науково-практичної конференції] / В. В. Рагозіна – Вінниця : Універсум-Вінниця, 1998. – 127–132 с.

Рижук С.

Науковий керівник – доц. Павх С. П.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ВПУ ПРИ ВИКОРИСТАНІ РОБОЧОГО ЗОШИТА

Актуальність дослідження. Педагогічна практика свідчить про те, що тільки знання, отримані самостійною працею, роблять учня здатним творчо вирішувати професійні та морально-етичні проблеми. Мабуть, саме тому найбільш важливою й обов'язковою умовою розвитку творчого потенціалу в учнів є високий ступінь їх самостійності в навчальному процесі. Розвиток ідеї про самостійність в навчанні висвітлюються у висловлюваннях Франсуа Рабле, Мішеля Монтеня, Томаса Мора, Я.А. Коменського, Ж.Ж. Руссо, І.Г. Песталоцці та ін.

Особливої актуальності набуває зараз проблема формування самостійності учнів, спроможності отримувати, аналізувати інформацію та приймати оптимальні рішення, використовувати в практичній діяльності нові інформаційні технології. Якщо раніше навчання ставило за мету здобути певну кількість знань, умінь і навичок, то зараз це не головне. На перше місце виступає не здобуття суми знань, а вміння знайти потрібну інформацію та практично її використовувати.

Одне з основних завдань сучасної освіти — навчити учнів самостійно працювати, оскільки темпи надходження наукової інформації зросли і практично кожній людині, яка хоче мати роботу та продуктивно працювати, необхідно увесь час оновлювати свої знання, а то й переучуватись, а це можливо лише за наявності в неї умінь і навичок самостійної роботи.

Мета статті полягає у висвітленні особливостей формування навичок самостійної діяльності учнів ВПУ при використанні робочого зошита.

Виклад основного матеріалу. Самостійна робота учнів - це форма організації їх навчальної діяльності, що здійснюється під прямим або непрямым керівництвом викладача, в ході якої учні переважно або повністю самостійно виконують різного виду завдання з метою розвитку знань, умінь, навичок та особистих якостей [1].

Самостійна діяльність учня розуміється як умотивовані й усвідомлені самостійні дії учня, що завершуються певним результатом. Однак ця діяльність передбачає керування зі сторони вчителя (як суб'єкта навчально-виховного процесу) діяльністю учня (як об'єкта), управління цим процесом, а саме: спрямування (пояснення мотиву, цілі діяльності), проектування (план, структура дослідження тощо), підтримки (навідні запитання, коригування, виправлення, уточнення тощо).

Сучасна дослідниця І.С. Зоренко вважає самостійною такою навчально-пізнавальною діяльністю учнів, яка детермінується цілями, усвідомленими учнями, визначеними мотивами й реалізується за допомогою самостійних дій, які вимагають розумових, вольових чи фізичних зусиль, і завершуються конкретними результатами [2].

ТЕХНІКА

Застосування робочих зошитів при самостійній діяльності учнів надають можливість в індивідуальному режимі засвоїти зміст навчальної інформації, сформувати практичні вміння при виконанні завдань (вирішенні задач) та провести самоконтроль.

Робочий зошит – навчальне видання, на основі якого відбувається усвідомлення нового навчального матеріалу та формування практичних умінь, а також організація самостійної роботи студентів, контроль їх навчальних досягнень [3].

Існують різні підходи до класифікації робочих зошитів. Аналіз досвіду використання робочих зошитів свідчить, що в навчальній практиці їх розрізняють за призначенням. У навчальному процесі вищої школи використовують окремо робочі зошити для лекційних занять, практичних (графічних) та лабораторних робіт, самостійної роботи, контрольних робіт, а також поліфункціональні зошити (робочі зошити для всіх видів робіт) [3].

Однією з істотних особливостей сучасних робочих зошита є те, що вони використовуються для створення орієнтовного алгоритму дій учнів при виконанні певних завдань. Тому практичні завдання в зошиті повинні бути розроблені таким чином, щоб учень здійснював поетапне виконання операцій, які приводять до правильного рішення. При цьому процес виконання завдань і результат фіксуються відразу в зошиті, що дозволяє викладачеві контролювати хід думки учня та вчасно виявляти прогалини в його знаннях. Включення повних та неповних (приклад 1) алгоритмів рішень типових задач до робочих зошитів для самостійної роботи спрямоване на забезпечення належного засвоєння учнями необхідних умінь. Надбання навичок досягається за рахунок виконання певної кількості завдань репродуктивного рівня. Введення завдань творчого характеру (приклад 2) вдосконалює розумові здібності учнів. Для самоконтролю засвоєння навчального матеріалу доречно використання тестових завдань, запитань та практичних завдань.

Приклад 1. Зразок завдання за неповним алгоритмом рішення

Приклад 2. Зразок завдання творчого характеру

Замалюй у таблицю схеми технік нанизування (хрестик, мозаїка, стовпчик, сітка, тання) та вклей відповідні зразки.	
Техніки нанизування	Зразки
Хрестик	
Мозаїка	
Стовпчик	
Сітка	
Тання	

ТЕХНІКА

Застосування робочого зошита для контрольних робіт надає педагогу можливість відслідковувати динаміку засвоєння навчального матеріалу окремим учнем та навчальною групою. Слід відзначити, що виділення окремого робочого зошита для контрольних робіт зручно тим, що вчитель має можливість забирати його на певний час для перевірки [3].

Під час педагогічної практики нами був розроблений робочий зошит «Техніки оздоблення одягу», який учні використовували на гурткових заняттях. Щоб перевірити ефективність зошита було проведено експериментальне дослідження. Експериментальна частина нашого дослідження передбачала перевірити доступність змісту розробленого зошита та формування вмінь учнів щодо оздоблення одягу бісером різними техніками. На основі проведеної контрольної роботи ми з'ясували, що рівень знань учнів про оздоблення одягу бісером підвищився, їх знання стали більш ґрунтовними.

Для наочного зображення розподілу учнів за рівнем успішності на основі проведеної контрольної роботи після формувального експерименту побудовано діаграму (рис. 1).

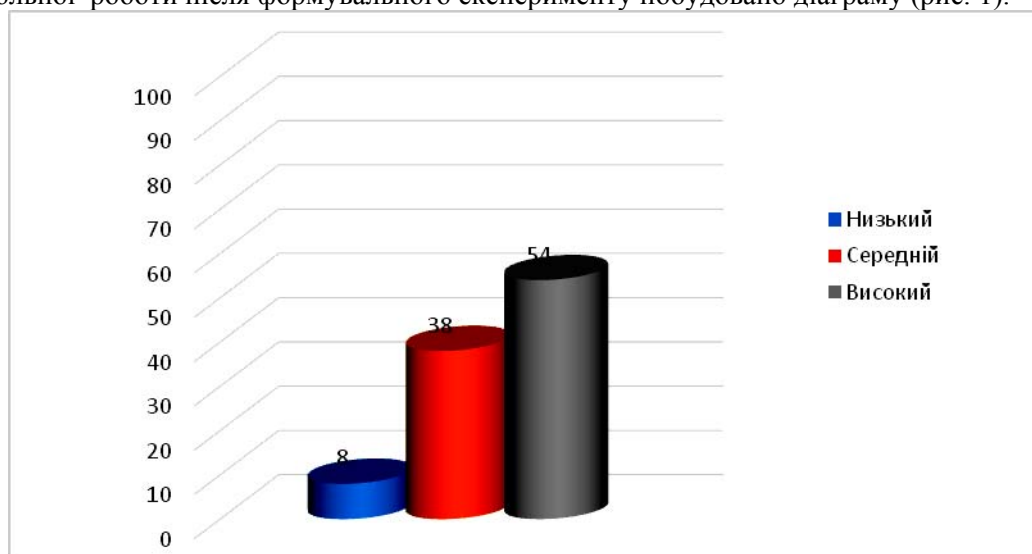

Рис. 1. Рівень успішності учнів після формувального експерименту

Для порівняння результатів контрольних робіт до та після експерименту побудовано діаграму (рис. 2).

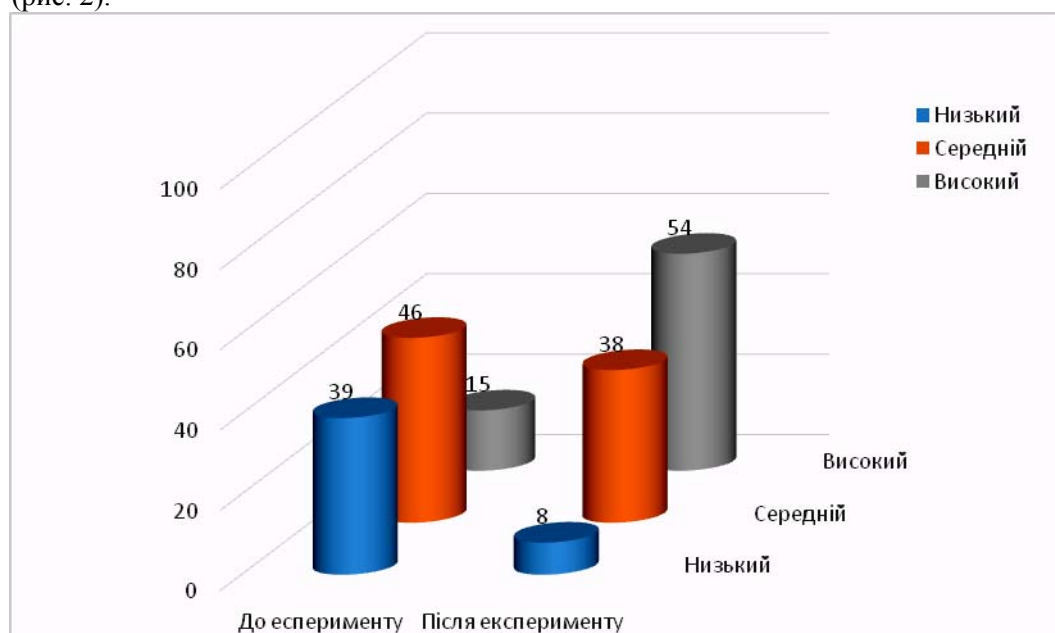

Рис. 2. Порівняння результатів контрольних робіт до та після експерименту

Експериментально-дослідна робота засвідчила, що за час проведення експерименту, завдяки самостійній роботі у процесі виконанні практичних завдань, значно зріс рівень знань учнів про оздоблення одягу бісером.

Висновки. Ефективне й систематичне впровадження у навчальний процес робочих зошитів допоможе формуванню навичок самостійної діяльності та організувати самостійну роботу учнів ВПУ, виявити рівень навчальних досягнень, щоб своєчасно надати допомогу.

Робочі зошити можуть розглядатися як складова методичного забезпечення навчального процесу і виконувати багатоаспектну роль в підвищенні ефективності навчання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андреев В. И. Педагогика: Навчальний курс для творчого саморозвитку / Андреев В. И. – К. : Центр інноваційних технологій, 2000. –265 с. – (2-е вид.)
2. Зоренко И.С. Дидактические условия организации самостоятельной учебной работы школьников / Зоренко И. С. – Кривой Рог. :1997. – 181 с.
3. Майорова І.Г. Визначення та класифікація робочих зошитів / Майорова І. Г. – К. : Вісник післядипломної освіти, 2011. – 78-85 с. –(№ 4 (17)).

Сабох А.

Науковий керівник – доц. Сорока Т.П.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАНЯТЬ НА ГУРТКАХ ПОЧАТКОВОГО ТЕХНІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

Організація позашкільної діяльності дітей та учнівської молоді є одним з резервів підвищення якості та інтенсивності вирішення завдань суспільства в галузі освіти.

Головна мета позашкільної освіти та виховання – створення умов для творчого, інтелектуального, духовного та фізичного розвитку дітей та учнівської молоді у вільній від навчання час, підготовка підлітків до життя в час переходу країни до ринкової економіки, при впровадженні якісно нових форм і методів організації позашкільної життєдіяльності підлітків, задоволенні їх освітніх потреб шляхом залучення до різних видів творчості □1□.

Початкове технічне моделювання є однією з важливих ланок у задоволенні пізнавальних інтересів дитини, початковою сходинкою у підготовці школярів до майбутньої роботи у різних гуртках технічного напрямку.

Аналіз наукових і методичних джерел з питань позашкільної освіти, діяльності позашкільних навчальних закладів засвідчує наявність широкого спектра досліджень її різних аспектів.

Теоретичні основи позашкільної освіти закладені в педагогічних працях Г. М. Ващенко, А. С. Макаренка, Є. М. Мединського, І. І. Огієнка, С. Ф. Русової, В. О. Сухомлинського, С. Т. Шацького та ін.

Водночас актуальним залишається питання, що стосується організації занять на гуртках, зокрема, початкового технічного моделювання.

Мета статті – розкрити особливості організації занять на гуртках початкового технічного моделювання.

Сьогодення вимагає від нас не людини-робота, а людини-мислителя, творця, що вміє і любить працювати. Без розвиненої багатой творчої фантазії неможливе створення чогось нового і оригінального, тому необхідно вчитись аналізувати, уміти спостерігати та творчо мислити. Мислення, як і будь-який психічний процес, формується і розвивається в ігровій та навчальній діяльності дитини.

Основна функція мислення – вирішення різного роду проблем або проблематичних ситуацій. Сам процес технічної творчості є процесом взаємодії розумових і практичних компонентів роботи. Початково-технічний профіль є першою ланкою в структурі науково-технічного напрямку позашкільної освіти. До нього належать гуртки й інші творчі об'єднання початкового технічного моделювання, художнього конструювання, механічної та електрифікованої іграшки тощо □5□.

Початкове технічне моделювання (ПТМ) – це перші кроки дитини до пізнання і розуміння світу техніки, спроби її власної творчої діяльності, процес опанування певної системи початкових технічних і технологічних знань, вмінь і навичок.